

VERTEC.

Časopis s podobami za slovensko mladost.

Štev. 7.

V Ljubljani 1. julija 1872.

Leto II.

Pri zibelí.

(Pesem kraljice Viktorije; poslovenila Lujiza Pesjakova.)

Rahlo zrak pihljaj večerni,
Mir objémi, morje te!
Ker na svilnej mu blazini
Zdaj počiva moje vse.
Sladko dete, pri zibelí
Od kraljice več ne vé,
V serci svojem samo čutim.
Da tù mati bití smém.

Ni britanska leoparda,
Ni prestola vse zlató,
Te ne bodo varovali,
Če ne čuva te nebó.

Pošlji, pošlji, Bog visoki
Angeljev mi svojih bran,
Da nad angelcem bedeli,
Skerbno bodo noč in dan.

Kaj so Indije zakladi
Protí tebi, ljubček moj!
Kaj ponosna mi je krona,
Ko primerjam jo s teboj!
Sladko dete pri zibelí
Od kraljice več ne vé,
V serci svojem samo čutim,
Da tù mati bití smém.

Kedar molim nisem žena
Jaz kraljevskega rodú,
Le sopruga sem in mati,
Ki vzdihujem iz prahú:

Pošlji, pošlji, Bog visoki,
Angeljev mi svojih bran,
Da nad angelcem bedeli
Skerbno bodo noč in dan.

Biserni grad.

(Spisal Lj. T.)

Na visokem hribu, v krasnej okolici neke tuje zemlje, je stal pred več leti lep grad z visokimi stolpi, kateri so v starem času pomenjali veliko grajščino. Spodej pod grajščino je šumljal majhen pa bister studenec, v katerem je trudni popotnik večkrat hladno kapljico našel, okoli in okoli se je razprostiral zeleni gaj, in skoz sredo gaja je peljala cesta v bližnje glavno mesto omenjene tuje zemlje. — Po cesti so skorej neprenehoma derdrali vozovi, pokali biči in slišalo se je šklopotanje potniških palic, katere so čversto sim in tam v kak kamen vdarile. Se vé, cesta je peljala v glavno mesto cele dežele, a v glavno mesto, bodi si kjerkoli, potuje ljudstvo po dnevi in po noči.

Koj pri cesti je stala hišica s slamnato streho. Tik vrat je visela

velika veja, zunaj je stalo nekoliko lesenih miz in klopi, nekoliko praznih jasel in škafov, raztrešenega sená in zobí — vse to je pomenjalo, da je hiša gostilnica, kakoršnih najdemo povsod pri velikih cestah. So pa tudi potrebne take hiše pri cestah; kajti če je že kje sploh potrebna keréma, to je gotovo potrebna pri cestah, po katerih ljudje potujejo. I kje bi se neki trudni popotnik okrepčeval, kje bi si hudo žejo vgaševal, kam bi svojo vspehano glavo položil, ako ne bi našel pri cestah hiš, katerim pravimo keréme ali gostilnice.

Dà zares, človek pa tudi živina je vesela, kedar vgléda tako hišo.

Tudi tukaj pod belim gradom je bila popotnikom dobro znana hiša. Ni bilo vozička, da se ne bi bil vstavil pred njo, ni bilo voznika, kateri ne bi bil iz voza vstopil pred njo, še celó konjički so že dobro poznali hišo s slamnato streho, kajti komaj so jo od daleč opazili, so že počasi jeli stopati, dokler jim ni voznik zavpil, da naj postojé, in vojke k sebi potegnili.

Bilo je okoli sv. Mihela v jeseni, ko je stari Ferline svojega sina Matička tudi po tej cesti v šolo peljal.

Cele štiri ure poprej so že Matičku oče povedali, da bodo pri slamnatej strehi, pri oštirji Figovcu, dobre goveje juhe dobili. Rekli so mu tudi, naj se le pri Figovcu lepo obnaša, kajti Figovec je učen mož, ki je svoje dni tudi hodil v šole, in kakor ljudje pripovedujejo, mislil je celó na duhovski stan, pa kaj si če, — kar čez noč je veselje zgubil do duhovskega stanú in zdaj je posestnik slamnate strehe pod belim gradom in zraven prebrisan kerčmar, ki prav dobro svoj posel opravlja.

Matiček si je Figovca vso pot mislil kot kakega velikega moža z debelim in rudečim nosom, velikimi očmi in širokim klobukom, na katerim gotovo kaka velika figova veja visi. Ves čas je očeta le tiho poslušal, ki so mu zdaj to, zdaj uno okolico razlagali, ter je komaj čakal, da bi slamnato streho in kerčmarja Figovca vglédal, o katerem je že doma večkrat pripovedovati slišal. — Pa rés! kmalu se željno pričakovana hiša prikaže. Oče potegnejo vojke v stran in konjiček jo koj na levo stran ceste, kjer je stala hiša, oberne.

Na hišnem pragu je stal debel človek z očali na nosu. V enej roki je držal višnjevo ruto in tobačnico, v drugej pa prazno sklenico in pa prav velik ključ. Gotovo je bil namenjen, da gre ravno v pivnico vina natakati.

„Odkrij se Figovcu“, rečejo oče Matičku potihoma in se debelemu možu smeje naklonijo.

Matiček je debelo gledal Figovca. Bil je ves drugačen, kakoršnega si je on mislil. Le rudeč nos in pa še strašansko rudečega je imel, kakor si ga je Matiček v svojej domišljiji predstavljal.

„Bog pomagaj!“ rečejo oče in stopijo z Matičkom iz voza, ter konjem zobí veržejo.

„In svet Boštjan tudi,“ zagromi debeli mož na pragu, ter prav glasno kihne.

„Nò“, reče potem, „kaj tudi vi peljete svojega sinčka v mesto? Le čajte le, — čez 10 mesecev in nekoliko ur bo desetkrat pametnej nego vi.“

„Naj le bo“, zavernejo oče, „pa naj sčasoma tudi desetkrat toliko imá, kakor jaz zdaj imam, pa bo že dobro.“

„Ha, ha, ha,“ smeje se Figovec, „dobro bo dobro; če bo manj, bo pa tudi dobro.“ S temi besedami odide v klet.

Oče se z Matičkom vsedejo k mizi. Koj pride hlapec in začne mizo pogrinjati. Čez malo časa je bila tudi juha, meso in prav dobra pečenka s solato na mizi. Se vé, da dobrega vina tudi ni manjkalo.

Po kosilu se Figovec k mizi približa s pipo v zobéh, vsede se k očetu in se o marsičem razgovarja. Nazadnje tudi Matička marsikaj vpraša, ter mu tudi iz svojih dijaških let nekoliko pripoveduje.

Matiček je šel še le v prvo latinsko šolo, bil je pa že prebrisan in prav brihten fantè. Figovcu je prav dobro in natanko odgovarjal.

Ko se je v razgovoru s Figovcem že precej do dobrega seznanil, vpraša ga za grad, ki je stal na hribcu, kar je pa očeta vprašati popolnoma pozabil.

„Ljubi moj,“ reče Figovec, „cela povest o tem gradu bi bila dolga. Grad je že zeló star, stareji nego vsi tukajšni tergi in vasi, nekateri pravijo celó, da je stareji od glavnega mesta. Nò pa vendar, ker vidim, da si brihten in ker tudi oče pravijo, da boš priden, povedal ti bom, kako je ta grad tukaj gori postal.“

Te zadnje besede so slišali tudi nekateri okoli stoječi vozniki in hlapci, ki so se zdaj tudi bliže k Figovcu primeknili, da bi poslušali starega moža, ki je bil v vsej okolici znan kot najučenejši človek.

Figovec potlači pepel v svojej pipi in začne vpričo vseh zbranih takole pripovedovati:

„Preteklo je že mnogo sto let, odkar so tukaj na tem hribu sezidali ta grad. V starih knjigah se bere, da je poprej na tem hribu tudi neka podertina stala, katera je gotovo še o Kristusovej dobi tam gori bila. Huda vojska je pozneje našo zemljo popolnoma poplavela; sovražniki, ki so povsod ropali in žgali, tudi našemu kraju niso prizanesli. Huda lakota je ljudi morila, tisoč in tisoč revežev je lakote pomerlo. Pravijo, da so ljudje drevesno skorjo mleli in si iz take moke kruh pekli in jedli.

Ljudje so si začeli pozneje, ko so že sovražniki zapustili naše kraje, na razne načine, denar služiti. Med temi so bile posebno tri vdove, katerim so možje in otroci od velike lakote pomerli. Te tri vdove so prehodile vsaki dan celo okolico, ter iskale kostí, ki so je potem prodale za majhen denar in si živeža kupile. Bil je sicer prav neznamen zaslužek, ali je vendar reve otel smerti.

Nekega dne so šle celó k razvalinam gori na naš hrib. Stara Marjeta, ki je nosila koš, dene ga na tla in njene tovaršice pobirate kosti, ki ste je našle po tléh, koder so je popustili pobožni romarji, ki so hodili na božjo pot k bližnjem cerkviči matere božje, ter potem v kakej senci, najrajše pri omenjenej razvalini, svoje bréšno povžili. Bilo je kostí precej veliko in čim globokeje so segale, tim več so jih našle. Ko bi trenil, pobledí ena in tiho pred se gleda. Kmalu vse tri gledajo med množino kostí pod kamen. Svetilo se je nekaj, kar nobena ni poznala in česar se nobena še dotekniti ni upala.

Bil je drag kamen, nenavadne velikosti, ki je bil vreden veliko tisoč naših sedanjih tolarjev.

Novica o najdenem dragem kamnu se je naglo razglasila daleč okrog. Vsak je privoščil revnim vdovam to veliko blago, ker bile so pobožne, boga-boječe, vljudne in poštene.

Biser so pozneje oddale tadanjemu vladarju, ki je dal sezidati velik grad na ravno tistem kraji, kjer so revne vdove drag kamen našle, pa jim je še tudi veliko gotovega denarja in pa tudi zemljišča dal.

V tem gradu, ki so mu sploh rekli „biserni grad,“ so vdove mnogo let prav zadovoljno in veselo živele. Po njihovej smrti so dobili grajščino njih sorodniki in še zdaj ima „biserni grad“ več lastnikov in gospodarjev.“

Vsi so pazljivo poslušali Figovca, posebno pa Matiček. Tudi Matičkovemu očetu je bila to prav neznana povest.

„Ako imate časa in terdne noge, skočite s sinčekom gori, pa bote še zdaj staro podobo videli, ki nam predstavlja perve lastnice te velike grajščine še o tistem času, ko so kosti pobirale.“

In res se oče z Matičkom gori podajo. Skozi velike dvorane prišli so v majhno čumnato, kjer ie visela ta-le podoba:

Spremljevalec jima je vse poterdil, kar je pripovedoval Figovec o tem čudnem gradu.

„Pač da je marsikaj čudnega na svetu“ rečejo oče, ko se z Matičkom zopet navzdol k slamnatej strehi spustijo.

Matiček je pa ves čas imel Figovca pred očmi, in kot dijak jo je tudi vsaki pot k njemu zavernil, kedarkoli je o šolskih počitnicah domu mahal.

D e ž.

Aničini starši so imeli zunaj mesta prav lep in velik vert. Nekega popoldne vzamejo oče Ančko seboj, ko so ravno šli delat v vert. Bilo je zelo vroče in cvetlice so pobesile svoje glavice. Oče so sejali in sadili v vertu, Ančka se je pa igrala s kamenjem in cveticami. Med tem se privlečejo črni oblaki na nebu in dež je začel padati v majhnih kapljicah na zemljo. Oče primejo hitro Ančko za rokó ter pravijo: „Le hitro pojdiva, drugače bova vsa mokra!“

Hitela sta, kolikor sta mogla, a vendar sta bila do kože mokra, ko sta prišla domú. Ančika gre k materi in toži čez dež, ki jej ni pripustil nedolžnega veselja, katero je imela s cveticami na vertu. Mati dadó Ančiki najpred suho obleko, da se preobleče, potem jej dadó tudi kruha in hrušek za kosilce. Ančika je bila že lačna in kosilce se jej je prilegalo. „Nó, Ančika“ rečejo mati, „kako ti diši kruh in hruške?“ „Prav dobro,“ odgovori Ančika. „Glej,“ rečejo mati, „kruha in hrušek ti ne bi mogla dati, ako ne bi bilo včasih ljubega dežja. Ako bi vedno solnce sijalo, ne bi mogle hruške rasti in tudi žito ne, iz katerega dobivamo dobri kruhek.“

Ančiki je bilo žal, da je bila tako nevoljna čez dež, pa v prihodnje tudi ni več godernjala, ako jo je dež nekoliko namočil.

Prisega v naravi.

Otroci, v naravo
Cvetočo pojmo,
Cvetlice preljube
Prekrasno cvetó!
Tam bele, rudeče
In modre so vmes,
Prijetno podale
Se bodo v povéz.

Le ročno na delo
Tovarši mladí!
Da šopek prekrasen
Si vsak naredí.
Pripeli ga bomo
Na persi mladé,
V katerih nam bije
Slovensko sercé.

Veselo in urno
Junasko, čeverstó
Pojdimo tovarši
V naravo lepó.
Že v zgodnej mladosti
Pokaže naj vsak,
Za narod premili
Da čverst bo vojak.

V molitvi gorečej
Zdaj kviško roké,
Očetu v nebesih
Zročimo sercé.
V naravi prekrasnej
Prisézimo si:
Za dom naš preljubi
Sercé naj gori.

Ivan T.

Stvarniku.

Ko zjutraj komaj se dani,
Škerjanček milo žvergolí;
Ko druge tičice pojó
Zahvalno Tebi psmico:

Na prosto jaz vesel hitim
Te s tičicami vred častim;
Saj si nas vstvaril le zató
Da tebe Stvarnik hvalimo.

Kakó bi vendar ne slavil,
Kakó te Oče! ne častil,
Saj vse karkoli le imam,
Imam od Tebe, to spoznam.

F. Šetina.

K r i ž.

Križ je najsvetejše znamenje katoliške cerkve. Na križi je naš preljubi Zveličar umerl in nas večnega pogubljenja rešil; križ je Zveličar sam nosil na goro Kalvarijo ter nam lep primer pokazal, kako naj tudi mi svoj križ t. j. nadloge in težave tega sveta voljno prenašamo.

Pač res, da nas križ, to sveto znamenje, v celem našem življenji spremlja. Ko si na svet prišel, so te mamka koj zaznamovali s svetim križem, pri svetem kerstu so duhoven tudi večkrat znamenje sv. križa čez te naredili. In pri sv. birmi so te škof z znamenjem sv. križa v veri poterdili; tudi grehi se nam z znamenjem sv. križa odpuščajo, in ko ti mašnik Gospodovo telo dajo, te tudi s presvetim telesom poprej prekrižajo. Nekemu imenitnemu cesarju Konstantinu se je v starih časih, ko se je za sv. vero bojeval, na nebu križ pokazal in reklo se mu je: V tem znamenji boš premagal, kar se je pozneje tudi zgodilo. Križ vidimo na zvonikih, križ najdemo v cerkvi na vsakem oltarji, tudi na visokih gorah, kamor redko kdo pride, postavljajo ljudje križe. Pri cestah tudi večkrat križe najdeš, tudi v ljudskih kočah visi znamenje sv. križa, v šoli tudi vidite križ, tedaj povsod, ljubi otroci, povsod najdemo znamenje presvetega križa.

Križ je tolaživno znamenje. Razbojnika, ki ga peljejo na vislice, spremlja mašnik s svetim križem v rokah, tudi bolnik v smertnih bolečinah prosi za sv. križ, in ko mu ga dajo, koj mu je lažje terpeti. Človek umira s svetim križem v rokah in ko te na mrtvaški oder postavijo, ti tudi križ v merzle in neobčutljive roke daš.

In kdo te spremlja pri pogrebu? kdo te pelje v večno žalostno posteljo? Zopet križ! Tudi mrtvaška truga nosi znamenje sv. križa, in ko ti truplo zasujejo s černo perstjo, podajo se vsi prijatelji in znanci domu, vse te torej zapusti, le še križ pokazuje tvoje počivališče, — križ je torej s teboj od začetka življenja, in še po smerti kaže tvoje ležišče.

Križ kinči cesarjeve persi; pogumnemu vojaku, ki je svoje življenje postavil v največo nevarnost za obrambo naroda in domovine, dajo v znamenje poguma križ; možaku, ki se v skerbi za blagor naroda posebno odlikuje, prišijejo na persi križ; grofi, baroni in knezi sprejemajo z velikim veseljem znamenje križa, kajti križ je znamenje hrabrosti, odličnosti in poguma.

V najdragocenejših perstanih najdeš tudi znamenje presvetega križa.

Znamenje križa nas tolaži v žalosti, v strahu in obupu, znamenje križa zatira v našem sercu grešne misli, znamenje križa nas ohrabruje, pa nam tudi jed in pijačo osladkuje.

Mati vselej hlebec prekrižajo, preden ga načno; oče vselej, kedar kako delo začne, pravijo: „Bog in sveti križ božji.“ S križem tedaj delo začnemo in doveršujemo.

Znamnje sv. križa se bo na nebu pokazalo in o groza — sodnji dan se bo pričel, svet bo propadel. Jezus se bo v oblakih z znamenjem sv. križa pokazal in sodil bo žive in mrtve. Pod znamenjem sv. križa se bojo pravični zbrali in šli v nebeško kraljestvo; grešnikom pa bo znamenje sv. križa grozno in strašno.

Znamnje sv. križa je tedaj presveto in najlepše znamenje. Otroci! spoštujte in častite to sveto znamenje!

Lj. T.

Prigodki iz hroščevega življenja.

Nekega spomladanskega jutra, katerega je solnce obsevalo s svojimi prijaznimi žarki, zapustila je pridna mravlja svoje stanovanje ter veselo korakala po samotnej stezi, da bi si poiskala kakega drobnega červčka, kako mušico ali vsaj nekoliko cvetličnega medú v živež mladim zapljkam svoje nasebine. Na tem potovanji sreča neukretnega hrošča, kateri se je leno in žalostno naprej pomikal.

„Dober dan, rojak!“ pozdravi ga mravlja. „Ti pa vendar zeló počasi ležeš! Si morebiti zaspan, ali znabiti — si bolan?“

„Draga moja sosedica,“ odgovori jej hrošč, ako bi ti ne hodila tako brezmišljeno po svetu, brez da bi se brigala za terpljenje drugih, gotovo bi kmalu zapazila, da imam mesto šest — le pet nog, in bi potem tudi moje počasno stopanje ne zasramovala; zgubi ti eno svojih nog — in videl bom, ako se ne bo tvoja urnost uderževala!“

„Krivico mi delaš, ljubi tovarš! Nisem te hotla razžaliti, ampak navedla sem te le iz sočutja, ker sem te videla, kako previdno in boječe stopaš. Povej mi vendar, kakošna nezgoda te je pripravila ob tvojo zadnjo nogó?“

„Oh ljuba moja! ako bi hotel tvoje radovednosti zadostiti, moral bi v svojej povesti omeniti mnogo nezgod, kar bi bilo zame zeló britko, a zate brez vse koristi in še dolgočasno.“

„Naj bodo tvoje nezgode kakoršne koli, prepričana sem, da se mojim nikakor ne morejo primerjati, in ako sem vsa preganjanja svoje sovražne sreče lahko preterpela, pripravljena sem povest o tvojej osodi s sočutjem poslušati. Povej mi tedaj kar naravnost, kaj je krivo, da si zgubil eno svojih nog in obljubim ti tudi jaz dogodbe svojega življenja povedati. Morebiti dobiš v svojem terpljenji nekako tolažbo, kedar zveš, da nisi samo ti nesrečen in zapuščen.“

„Ker mi znaš tako dobrodejno na sercé govoriti, zaupam ti; toda le s tem pogojem, da potem tudi ti meni poveš, kar se je tebi v življenji znamenitega prigodilo. Poslušaj tedaj! — Najpred ti pa moram razložiti bistvo in način življenja živali moje verste.“

Hrošč, žalibog, nima sreče, da bi poznal svoje roditelje. — Kakor hitro namreč čuti babica dôbo, o katerej jajčica leže, poišče si prostor, katerega jej njen natorni nagón odloči; na takem kraji, koder mnogo slastnih in jedljivih korenin raste, zakoplje se v zemljo kakih 12 — 15 palcev globoko,

naredi si majhno sobico, in tukaj znese 80 — 100 jajčic, katera vsa prepusti skerbi matere nature. Potem prileze zopet na dan, vsede se na kako germovo ali drevesno vejo, žaluje in boleha dva do tri dni, in potem — pogine. Ravno zdaj je štiri leta, ko sem jaz iz jajčica prilezel. Ravno tisti čas so bili rojeni tudi moji bratje in sestre, bilo nas je vseh skupaj 95.

Ne misli si, da smo bili že takrat popolni hrošči; ampak ravno nasprotno je bil vsak izmed nas v začetku le žuželka, ki se sčasoma spremení v debelega, palec dolgega, rumenkasto-belega červa z žefrankasto-rumeno glavo in z višnjelim zadnjim delom telesa. Po pravici ti povem, da smo bili prav gerdi, imeli smo pa prav terdne čeljusti in slast za jéd, da je bilo kaj!

Takrat smo spoznali modro previdnost naše matere, ki nam je pripravila tako dobro stanovališče. Dobili smo namreč prav blizo neizmeren zaklad izverstnih in slastnih koreninic, katerih nismo samo veliko pojedli, ampak tudi brez vse skerbi bili, da ne bomo nikoli lakote terpeli.

Čez tri leta, katera so nam prešla brez lakote in skerbi, nastopila je dóba, v katerej smo se morali čudno preroditi. Iz gerdega červa postala je le nekoliko lepša buba, ki se pri nas „krizalida“ imenuje.

V tem bubinem stanu je življenje ubogega hrošča skorej neprenehoma le smertno spanje. Lakote prav nič ne čuti. Ako se precej terdo prime, spozna se na gibanji zadnjega dela, da buba živi, in da boljšega življenja pričakuje.

Nazadnje vendar, ko smo že skorej vse leto v tem žalostnem stanu prebili, spremenili smo se na novo, in to je bila poslednja spremenitev. Ta sprejemba, ki sem si jo za svojo največo srečo mislil, bila je še le začetek mojega terpljenja. Kedar koli se spomnim nato, vselej se mi oči solzijo.“

„Potolaži se, ljubi moj“, reče mravlja, „obriši si solzne oči, in pripoveduj mi naprej svoje zares mikavne dogodbe.“

Hrošč nadaljuje: „Ko sem se spremenil v hrošča, bil sem še globoko pod zemljo, a bilo mi je zelo neprijetno, kajti čutil sem lakoto, potrebo zraka, in imel sem tudi željo se na poveršje zemlje spraviti; tudi bratje in sestre moje so imele enake želje. Z združenimi močmi in z nepoterpežljivim hrepenenjem smo se podali tekoj na delo, kopali in razgrebali smo s svojimi tačicami rón, in čez nekoliko ur smo bili že v solnčnej svitlobi na róbu nekega deteljišča. Kak veličasten prizor se je odperl našim očém.

Kako velik in občudovanja vreden se nam je zdel vert naše matere zemlje, okinčan z neštevilno množino cvetočih rastlin in raznobojnih cvetic; — ta skupina tenkih in velikanskih dreves z lepimi verhovi, — to modro nebo s svojo leskečo lučjo! Podvival sem se s svojimi peroti, vzdignil sem se, šumé od veselja in letaje od vejice do vejice, od cvetja do cvetja, z eno besedo: Vžival sem rajsko veselje!

Spremljajoč od nekaterih mojih bratov, zapustil sem svoje sestre, in leteli smo zmiraj dalje in dalje, ter smo kmalu naleteli na stvarí našega plemena. Med temi sem se seznanil z neko prav mlado in zalo osobo najstaršega hroščevega plemena. Ta ljubeznjiva in lepo vzrejena hroščica mi je pripovedovala po ustnem sporočilu, da so bili njeni pradedi daleč od tod domá,

da so se sčasoma tako pomnožili, da jih je bilo kot listja in trave. Zatoraj so je začeli ljudje preganjati, rekši, da jim delajo silno veliko škode. — Jaz in moja prijateljica sva si bila tako dobra, da sva si obljubila se nikdar zapustiti ter veselje in britkosti med seboj deliti. Prav nič ni nama manjkalo k popolnosti najine sreče. Zamenil sem svojo mokrotno in temno stanovanje s prostostjo, ter sem dihal čisti, duhteči zrak. Jedl sem si lahko izbiral izmed milijonov listkov, cvetlic in različnega sadja. Imel sem še zadosti čedno podobo, ozaljšan sem bil namreč z dvema tenkima perotnicama, in dobro zavarovan s svitlim oklepom. Moja največa sreča je bila pa ta, da nisem bil sam, marveč da sem mirno in srečno živel s svojo ljubeznjivo prijateljico. Oh, zakaj je vendar sreča tako nestanovitna! —

Nekega dne — ko bi bil vendar ta dan zadnji mojega življenja — sedel sem s svojo prijateljico in z nekoliko sorodniki o poldnevnej vročini v senci košate lipe. Tukaj smo poslušali pogovor dveh fantalinov, ki sta se ravno pod drevesom ustavila.

Pazi! — rekel je eden izmed njú — na tej lipi jih dobiva gotovo prav lepo število; jaz bom na drevo splezal in ti jih bom natresel, — o tej uri padajo kakor orehi.

Kdo bi si bil mislil, da te besede veljajo našemu pogubljenju! Eden teh dveh porednih fantalinov spleza rés na drevo, in v gledavši, da nas je bilo precejšno število, potrese tako močno veje, da popadamo vsi na tla, kolikor nas je bilo na drevesu. Nobeden izmed nas se jima ni mogel braniti, ker bili smo ravno zelo zaspani, kar je pri nas sploh navadno o poldnevnej vročini in koj po obedu. To sta dečka berž ko ne tudi dobro vedela. Deček, ki je pod drevesom stal, nas je prav pridno v neko platneno vrečo pobiral. Nekaj časa sem bil ločen od svoje mlade prijateljice, pa kmalu sem jo spoznal po njenem prijetnem glasu, — bila je revica na dnu platnene vreče.

Kako bi ti mogel popisati svoje bolečine, katere sem občutil v tem svojem žalostnem stanu! — Bili smo vsak trenotek v nevarnosti, da bi se zadušili v vreči, in neskončna je bila britkost, kedar smo pomislili, kaj nas še vse lahko čaka.

Kaj neki se bode zgodilo z nami? Kam nas poneseta neusmiljena dečka? — Ali nas bodeta umorila, ali nas žive terpinčila, ali znabiti v sladkorji spekla, — kajti védi, da se nahajajo tudi taki ljudje, ki nas v sladkorji pečene s slastjo jedó! Taka in enaka vprašanja smo drug drugemu razodevali.

Ko nas je bilo že kakih sto ubogih hroščev v vreči, zdelo se nam je, da nas dečka proč neseta. Kmalu smo slišali človeške glasove, derdranje vozov, zvonenje in druga enaka znamenja, ter smo vedeli, da smo berž ko ne v kakem mestu. Memogredoči so naša dečka vprašali, kaj da imata v vreči; slišal sem imé „lekar“, in enkrat sem celó zapazil, da je deček, ki nas je nesel, nekatere izmed nas prijel, iz vreče vzal, pa nič več nazaj prinesel, kakor da bi je bil komú daroval. — Terdno sem se oklenil svoje prijateljice, da ne bi bila ločena. Nikar me ne zapusti, rekel sem jej, in ako je nama namenjeno umreti, bova vsaj skupaj umerla.

Naposled je prišla tudi na naju versta. Deček je prijel mene, mojo prijateljico in moja brata, in glej! — imela nas je v rokah deklica, katera nas je ročno zavila v svoj lepi robec, ter z nami veselo odskakljala. Ko naša nova gospodinja domu pride, zapre nas v škatljico, ki je mesto pokrova imela pleteno tenčico, da se nismo zadušili.

Deklica je berž spoznala, da smo že veliko terpeli, in da smo pobitega serca; dobili smo presnega hrastovega listja, katero nam je prav previdno v škatljico vteknila, da jej ne bi bil kateri ušel. Naš stan je bil zares milovanja vreden; čeravno nismo toliko terpeli kakor v zapertej vreči, vendar smo vse upanje zgubili, da bi bili še kedaj rešeni svoje ječe.

Iz dekličinega pogovora z njenim bratom smo zvedeli, da je njen brat dijak, ki žuželke nabira; željel si je v svojo zbirko tudi par hroščev, da bi je na medeno bucko nabodel, in njegova sestra mu je to veliko veselje naredila. Spoznali smo sedaj, da bomo strašno terpinčeni morali počasne smerti umreti.

Dan in noč sta minula, brez da bi se bila naša nesreča kaj spremenila; bili smo prav mirni, in jaz sem svojim soterpinom poterpljenje priporočal, znabiti da se nam vendar kaka priložnost v beg pokaže.

Drugo jutro je našel najmanjši mojih sojetnikov majhno luknjico v tenčici naše ječe; poskušal je skoz predreti in posrečilo se mu je, ker je bil izmed nas najtanjši. Že se je mislil revež prostega, in veselo je zletel proti dnevnej svitlobi, pa o joj, okna so bila zaperta, zadel je z glavo ob šipo, in omamljen je padel na tla. — Mlada mačica, ki ga je videla pasti, zaletí se na-nj, razterga ga in požré. Slišal sem, oh! — njegov zadnji vzdihljaj — videl sem njegov zadnji mili pogled, obrnjen na škatljico, kakor bi nam hotel reči, da se naj tudi mi pripravljamo k smerti.

Kmalu potem pride v sobo rabeljski dijak, oborožen z bucikami in spremljan od svojega mlajšega brata, ki je bil komaj kakih 7 ali 8 let star. Stareji gré naravnost proti nam; prime — brez da bi se kaj zmenil za mojo obupno upiranje — mojo drago prijateljico, predere z dolgo buciko njeno zvesto sercé, in brez vsega usmiljenja jo pusti še zadnji zdihljaj vzdihniti.

Bil sem bolj mertev kakor živ, smertni strah me je vsega omamil. Nisem tedaj videl, kako je brezserčni trinog tudi mojega drugega brata popadel, ter ga poleg moje prijateljice nabodel. Ko sem se zopet zavedel, bil sem v rokah mlajšega brata, kateri je na mojo zadnjo nogo dolgo nit navezal ter jo na konci deržeč, hotel me prisiliti, da bi letal. Jaz se nisem mogel vzdigniti, kajti bolečina je moji peroti oslabela. Deček, kateremu se je moja žalost in bolečina zdela termoglavost, terpinčí me in naposled me nese na vert. Tam me je vedno imel na nitki navezanega ter je prepeval svojo pesmico:

Hrošč, vzdigni se!

Leti prek vodé,

Ko jaz peroti dobim,

Za tabo zletim!

Ponavljal je to pesmico v eno mér; pa meni ni bilo mogoče njegovej volji zadostiti. Kolikorkrat sem se hotel vzdigniti — ne zastran dečka, ampak zavoljo hrepenenja po svóbodi — padel sem vselej na tla. Bil sem že

skoraj brez sape, ko stopi deklica iz hiše, ter brata ostro posvari, da mene, ubogo živalico, toliko terpinči. Nato nastane prepir med bratom in sestro. Deček ni hotel izpustiti nitke, katero je njegova sestra poprijela, da bi me varovala. Naposled tako hudo potegne, da mi izterga nogo, ter debelo gleda prazno nit, na katerej je bila moja iztergana noga privezana. Med tem sem se jaz, pobravši svoje zadnje moči in škripaje bolečin, vzdignil in sem letel daleč — daleč iz kraja grozovitih človeških otrok. V tem gozdu, na unej brezi sem se vsedel in se vso noč kopal v svojih solzah.

Razsodi tedaj, ljuba mravlja, ali niso to dovoljni vzroki mojega žalovanja? — Moji ljubljenci so zame toliko kot mrtvi; morebiti nikoli več ne bom videl svojih prijateljev in znancev. Enega brata mi je pred mojimi očmi raztergala mačka, drugega so nateknili na buciko in zopet druge je berž ko ne kak lekar spekel žive, mojo drago prijateljico so neusmiljeno prebodli, in meni so celó odtergali nogo. Oh! kaj mi še drugega ostane nego hrepenenje po grobnem mirú.“

„Ljubi hrošč! Tvoja povest me je zelo ganila, v serce se mi smiliš, pa vendar ne smeš obupati, čeravno je tvoja osoda vsega obžalovanja vredna. Znabiti ti je še sreča ugodna, da dobiš še katerega svojih bratov ali sester, prijateljev in znancev, ter boš potem vendar še nekoliko veselja užival. Vidim pa, da sem se zamudila pri tebi. Med tem, ko sem jaz tukaj, moja naselbina ne bode dobila po meni nikakoršnega živeža; solnce že visoko stoji, — moram te zapustiti.“

„Kako soseda?“ mar ne bodeš deržala svoje obljube?“

„Ne, ne, prijatelj moj! Pridi le jutri ravno to uro na ta kraj, jaz ti bom, kakor sem ti obljubila, vse svoje prigodke povedala.“

„Tedaj jutri!“

„Srečno, dokler se zopet ne vidiva,“ reče mravlja, poslovil se od hrošča, ter odideta vsak svojo pot.

Š. Meglič.

Zlati čas.

Najdraže blagó na svetu je gotovo zlati čas. Čas je blagó, katerega vrednost še le takrat prav spoznamo, kedar ga zgubimo. Rimski modrijan Seneka pravi: „Vse je tuje blagó, samo čas je naša lastnina.“ Pa je tudi res takó; čas je dóba našega življenja; samo enkrat živimo in to naše življenje je kratko. Na dragi čas ne paziti, bila bi največa zguba, največa pregreha, katera se ne bi dala nikdar popraviti. Ni še zadosti, da čas v eno mér rabimo, ampak dolžnost je vsakega človeka, da zlati čas dobro obrača sebi in tudi drugim k časnej in večnej sreči. „Čas je denar“ pravijo Angleži in Amerlkanci, pa tudi Slovenci se ravnajo po tem pravilu. In ta prislovica je tudi resnična; kajti s časom si kupimo kratko veselje, katero le prevečkrat prav naglo mine in nam zapusti mnogo žalosti in britkosti. Nekateri si s časom kupijo posvetno čast in slavo, ki jih v življenji stane veliko truda in skerbí, po smerti jim pa nobene koristi ne donaša. So pa tudi ljudje, ki

si s časom kupijo bogastvo in veliko svetnega blagá, katero po smerti le druge razveseljuje, med tem ko oni ležé revni in zapuščeni v perstenej gomili.

Posebno vi, mladi učenci in učenke, morate najbolj na dragi čas misliti, in to ravno zategadelj, ker ste še mladi, in ker še veliko zlatega časa pred vami stoji. — Veselo šolsko leto bode kmalu minulo, minulo bode kakor druga leta, in nikdar ga ne bode več nazaj. Zatorej blagor temu, kdor zlati čas prav obrača in ž njim vred napreduje, ter si dan na dan novih čednosti, znanosti in umetnosti pridobljuje. —

Le pomislite, kako vam zlati čas urno teče in mimo vas dirja, kakor dereč potok. Noben človek, naj si je še tako učen, in naj ima tudi mogočne národe pod svojo oblastjo, časa ustaviti vendar ne more. To more storiti le Tisti, kateri je zlati čas le zató ustvaril, da bi si mi z dragim časom pripravljali večno veselje. Čas zgubljen, vse zgubljeno. Čas ne mine, ampak mi. Danes meni, jutri tebi.

Vprašajte stare ljudi, povedali vam bodo, kako zlati čas urno teče. Rekli vam bodo: „Zdi se nam, kakor bi bili še včeraj mladenči — deklice, pa že nam sivi lasje krijejo staro glavó.“ Učitelji in duhovni gospodje vas učijo od zlatega časa, ter vas vedno opominjajo, kako ga morate obračati, da boste časno in večno srečni. Pa žalibog, le prevečkrat njihovi blagi opomini pri vas kaj malega ali še celó nič ne izdajo, in čestokrat so njihove besede le bob v steno. Pa tudi marsikateri izmed vas, mladi moji čitatelji, se je že večkrat potožil čez dolgi čas in rekel: „Oh, kako mi je pač danes dolg čas! oh, kako je dolga ta ura, kako dolg je ta dan!“

Zdaj se pa oglejmo nekoliko po svetu. — Komu je mogoče sešteti vse reči, katere si je svet izduhtal, da bi urnemu času pomagal hitreje pretekati, to je, da bi mogel čas nemarno dalje pognati. — Pomislite na vse tiste ure, katere so vam v vašej lenobi pretekle in videli boste, da je ta zguba grozovita.

Marsikateri rokodelec bi v 20. letih že lahko bogatin bil, ako ne bi bil v svojej mladosti veliko zlatega časa po nemarnem zapravil; marsikateri učenec bi bil zdaj že lahko učen, slaven, in morebiti tudi bogat mož, ako bi bil v svojej mladosti zlati čas prav obračal, in ne bi bil večkrat svojih knjižic v kakem kotu ležati pustil. — Dragi mladi moj čitatelj — čitateljka! premisli bolj natanko te resne moje besede in skerbi že zdaj v svojih mladih letih, da boš zlati čas prav obračal in da ne boš pozneje zastoj zdihoval po nepotrebno zgubljenih urah.

Večkrat pa tudi slišim nekatere godernjati: „Kdo pa bo vedno delal, kakor črna živina; kdo se bo vedno učil; čemu je pa življenje, ako si ne smé človek nič odpočiti, ako se ne sme kratkočasiti in razveseljevati?“

Dragi moji prijatelji! vse to je lepó in dobro; ali treba je zraven tudi pomisliti, po kakošnej versti se mora počivati, kedaj in pa kako se kratkočasiti in veseliti, da ne bote dobili onega občutka, ki dela človeka nemirnega in otožnega, in se mu dolg čas pravi. Ravno ta občutek vam kaže, da si niste pravega počitka izbrali, ter vam oznanuje, da imate neumerjočega duha v sebi, ki bi moral vedno s časom vred napredovati, to je, si lepih čednosti pridobivati, pa tudi za pravo omiko, umetnosti in znanosti skerbeti.

Ako ste pa trudni, ako vam je dolg čas, in ne veste kaj bi začeli, vzemite knjižice v roke, v katerih so lepe in naukapolne povesti, zgodbe, popisi svetá in narodov, domačih in tujih krajev, popisi raznih rastlin, živalic i. t. d. — vsaj imate v ta namen veliko primernih knjig v našem milem maternem jeziku, posebno one, ki je izdaja slavna družba sv. Mokorja, so zlata vredne. Ako to storite, zagotovim vas, da si bode po tej poti prav prijetno krátili čas, zraven si pa še bistrili um in blažili sercé. Berite tudi radi primerne in koristne časopise, kateri nam popisujejo različne reči in mnogoverstno gibanje ljudi po svetu ter nam kažejo njih véde in znanosti. To priporočam posebno tebi bolj odrasla slovenska mladost. Ako ne storiš tega, kar sem ti ravno nasvetoval, ostala boš kakor kazalo na uri, ki ostane vedno na enem mestu, dasiravno se zmiraj dalje pomikuje.

Človek si pa tudi smé o pravem času nekoliko odpočiti, in sprehajaje se, ali kako nedolžno igro igraje, ali lepo godbo poslušaje, ali pa na kak drugi način spodobno razveseljevati; kajti kakor struna, katera stoji dolgo napeta, póci naposled, ravno tako bi tudi človeški duh, če bi se preveč natezal prekmalu opešal in naposled oslabel. — Kdor pa bode tako ravnal, kakor vam sem povedal, ta bode zlati čas prav obračal, bode ž njim napredoval, ter tako koristil sebi in svojemu bližnjemu.

A. Jurinec, mladeneč.

Prirodopisno-natoroznansko polje.

Navadni zobnik.

Zobnik, kurja smert, ali trava sv. Antonije (*Hyoscyamus niger*) se koj lahko spozna po temnobledej podobi in jako zopernem, nekako po tobaku dišečem, zeló omotnem duhu. Okusa je grenkega in réznega. Vže teh znamenj bilo vam bi menda zadosti v spričalo, da se s to rastlino ni varno igrati, še manj pa jo duhati. Da se pa vendar ž njo prav natanko seznanite, popisati vam jo hočem nekoliko obširnejše. — Zobnik je eno-ali dveletna rastlina; korenino ima koželjasto, raskavo nagerbljeno, vlaknato, blizo pol palca debelo, zunaj rujave, znotraj bele barve; steblo stoji po konci,

je 1—2 čevlja visoko, lepo okroglo, lepljivo kosmato, umazano-zelene barve, ter nosi prav obilo jajčasto podolgastih, spodej širokih, ob robu izbočenih, mehko-volnatih listov. Steblo in listi pokriti so z belo, mehko volno, ki je posebno proti srednjemu rebbru čedalje gostejša. Listi so proti spodnjemu konci čedalje širji in sivo-zeleni. Cvéti imajo kratek pecelj, sedé posamezno v listnih pashah, gornji se držé po konci, vsi drugi pa visé. Čašo imajo peterozobnato, vrečasto, usnjenasto, ki je umazano-rumene barve. Venčič je lijast, dvakrat tako velik kakor čaša, bledorumen in s temnovijolčastimi žilami opisan. Na istem mestu, kjer je stala poprej čaša, pokaže se po odpadlem cvetji plod. Glavica je jajčasta, najpred lepo zelena, pozneje pa rujavkasta in kakor lešnik debela. V vsakej semenskej glavici, ki se odpre s pokrovcem, zaperto je po več sto zeló majhnih, černorujavih, jajčastih, nekoliko vtisnjenih zernic, ki je v dva predelka loči navpik stoječa glavičina stena.

To zoperno smerdeče, jako omotno in strupeno zelišče raste po vsej Evropi, najraje po starem zidovji, grobljah, kraj potov, ob plotih in ograjah, pokopališčih in njivah; cvetè meseca junija, julija in avgusta.

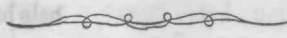
Ako človek povžije le nekoliko zernic od tega strupenega zelišča, kmalu dobi hudo vročino, gerlo se mu začne sušiti, začne bljuvati, glava mu postane težka, da jo komaj nosi, drémlje se mu, nemiren postaja, jezik se mu upira, da ne more govoriti, punčica v očesu se mu zdaljša, pred očmi se mu temní, trese in lômi ga po udih, béšen postane in začne blésti. Kdor pa veliko tega strupenega seméuja povžije, potem je le smert, ki naredí konec njegovim strašnim bolečinam.

Pravijo, da eno samo zelišče obrodi po 50.000 strupenih zernic; le prevdarite otroci to ogromno število in pomislite, ako se bi iz vsakega zernica zaplodila prihodnje leto zopet nova rastlina, koliko strupenega semenja bi to bilo! Tóda modri stvarnik je tudi zato skerbel, da se ta strupena rastlina ne more v preobilnem številu razmnožiti, kajti ustvaril je mnogo drobnih tičic, merčesov in drugih živalic, ki prav marljivo to škodljivo semenje pobirajo, da se iz njega ne morejo nove rastline zaploditi. — Strupeño seme pa imajo zdravniki tudi za dobra zdravila v nekaterih boleznih. Primešajo je namreč v majhnej meri drugim zdravilom in dajejo bolnikom, kedar je čutnice bolé ali kerč napada; pravijo, da jim to olajša bolečine in naredi prav dobro spanje. Tedaj tudi strupene rastline je Bog ustvaril človeku v prid, ako je le človek pametno rabi.

Tudi beli zobnik (*Hyosциamus albus*), ki večkrat po naših vertih raste, je strupen, a vendar ni nikoli tako nevaren kakor poprejšni. Najbolje je pa vendar, da se vseh strupenih in škodljivih rastlin izogibljete in je pustite v miru, kajti že marsikateri otrok, igrajši se s takimi rastlinami, ki so polne strupa, moral je strašne bolečine preterpeti in naposled še celó umreti.

Cvetličica mars'ktera prav lepa se ti zdi,
Pa le previden bodi, — v njej strup lahko tičí!

T.

Razne stvari.

Drobtine.

Arabska vera od živalskih kraljev. Arabci verujejo, da ima vsako živa'sko pleme svojega kralja, kateri jim zapoveduje in kateremu morajo vsi drugi pokorni biti. — Mušji kralj, pravijo, ima svoj sedež v Tiberiji v svetej deželi, in muhe in komarji vseh dežel pošiljajo ob določenih dnevih svoje poslance tje, da ga v njegovem krasnem poslopji sredi prelepih vertov pod jezerom „Genezaret“ spodobno slavijo in častijo. *A. J.*

(Avstrijsko-ogerska država) šteje po najnovejši štetvi v vsem skupaj 21.835 občin; v teh občinah je 55.122 krajev, ki imajo 738 mest, 1270 trgov in 53.114 vasí, posamesnih posestev, grajščin i. t. d.

Kratkočasnice.

* Nek oče so pisali svojemu sinu naslednje pismice:

Ljubi sin! Pišem ti: jaz sem osel; kajti ako bi ti pisal ti si osel, bi tudi ti bral, ti si osel, in bi mislil, da sem jaz osel. Ako ti pa pišem: jaz sem osel, boš po tem takem tudi ti bral: jaz sem osel, pa boš vedel, da si ti osel. — Tvoj oče Bedakovič.

* „Kako daleč pa si spremila tetko“ vprašajo oče svojo hčer. „Do drevesa, na katerem je sedel golob“ odreže se hčerka.

* Nek učenec je pisal svojim staršem pismo s temi-le besedami:

Ljubi starši! Ker imam ravno čas in nič dela, pišem vam in sklenem svoje pismo, ker vam ne vem kaj pisati. Vaš Janez.

* V nekem tergu vpraša popot-

nik na cesti stoječega gospoda: „Dragi prijatelj! ali mi ne bi hotli povedati, kam pelje ta cesta?“ „Jaz nisem dragi prijatelj“ odgovori ta „jaz sem župan.“

* Nek kerčmar vpraša natakarja, ako je vse natanko zapisal, kar so ljude spili in snedli. „Vse je prav in v redu“ odgovori natakar. „Znabiti si pa vendar kaj pozabil; raje zapiši še enkrat, da bode za naju prav narajeno“ reče modri kerčmar.

Nekaj za kratek čas.

Otroci! poskusite sledeče verstice hitro prebrati, ter je potem na pamet povedati:

Pondeljek je poslal torka k sredi, da vpraša četertek, ali je petek rekelsoboti, da je v nedeljo praznik.

Kdor se te besede najhitrejše naučí, je res kos in zna več kot hruške peč.

Lj. T.

Skakalnica.

(Priobčila čitalnica v Cerknem.)

Plug	veš	mo-	kru-	se	si	no	ne-
ti-	ha	sod?	ler	vsta-	za-	dan.	Pa
al	in	do	bi	je	ra-	ni;	span
pot?	ka	du	O-	dok-	Ra-	zsanj.	Skrb-
gr	kmet,	Al	ve-	do-	ju	laj	bo-
veš	sta	kop-	tert-	lje,	taj,	no	neš
Oj	v no-	Le	poln	kdar	de-	šaj	si
zanj;	kje	je.	lji	pra-	po-	vsta-	ob-

Številna naloga.

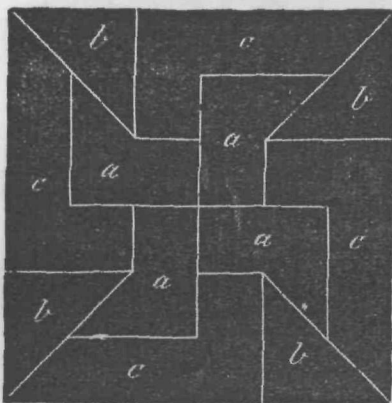
(Priobčila Matilda Tomšič.)

Neki oče zapusté svojim trem sinovom 17 konj s tem pogojem, da prvi sin dobi polovico konj, drugi sin tretjino in tretji sin deveti del. Ker si pa sinovi omenjenega števila konj nikakor niso mogli razdeliti po očetovem naročilu, gredó k jezičnemu dohtarji, kateri jim je vse konje prav hitro razdelil takó, da so bili vsi zadovoljni. Kaj pravite, kako se je veršila ta delitev?

(Rešitev in imena reševalcev skakalnice in številne naloge v prihodnjem listu.)

Rešitev zabavnih nalog v 6. listu „Verteca.“

Rešitev naloge I.

Prav so jo rešili: Gg. Št. Kovačič, učit. pri sv. Križu na Štaj.; Amb. Poniž, učit. v Črnenkalu; M. Klemenec iz Rakitnika; M. Kovšca, učit. v Selcih; A. Berčič, podučit. v Staremtergu p. Loža; A. Jurinec, mladenec v Banovcih; Št. Pirnat, dijak v Celji; F. Juh, Štivanski; J. Kožlin, v Biljani. — Gosposodičine: Matilda in Katina Tomšič v Trebnem; Karlota Kontusi v Škocjani na Krasu; Julijana Gombač iz Motovuna na Krasu; Alb. Pirc v Terziči.

Rešitev naloge II.

Številke se dadó razverstiti na tri načine, in sicer tako-le:

6	1	8	8	1	6
7	5	3	3	5	7
2	9	4	4	9	2

2	7	6
9	5	1
4	3	8

To nalogo so prav rešili: A. Jurinec v Banovcih; Št. Kociancič pri sv. Križu; Ožb. Hönigmann in Fr. Zadravec, učenca pri sv. Križu; A. Poniž v Črnenkalu; J. Kavalič, dijak v Kopru; Jos. Hönig, trgov. v Kanalu; Rajmund Jelusič, bogoslovec v Terstu; M. Kovšca, učit. v Selcih; J. Sajé, učit. v Sentjerneji; F. Juh, Štivanski; M. Klemenec iz Rakitnika; M. Rant, učit. v Ternovem pri il. Bistrici; A. Berčič, v Staremtergu p. Loža; Jož. Leban in Miroslav v Benigni; St. Pirnat, dijak v Celji; Jernej Konobel, cerkovnik na Hribu; Jos. Gorup, učenec Št. Ivanske šole; Jg. Borštnik, učenec v Ljublj.; Vraz, Huber, Ciglar, Sever in Ivancič, učenci 4. razreda v Ljutomeru; Jož. Danev in Vano Zuljan, učenca ljudske šole v Ricianjih; Jož. Unger, trg. učenec v Št. Jurji. — Gosposodičine: Matil. in Katina Tomšič v Trebnem; Karlota Kontusi v Škocjani na Krasu; Julijana Gombač iz Motovuna na Krasu; Fani Gerkman v Ljubljani.

Listnica. Čitalnica v P.: Štev. 5. „Vert.“ veljá 15 kr. — A. B. v Ljublj.: Bomo radi sprejeli. — J. K. v Bilj.: Ni ugodno za natis. — F. K. v P. in Fr. S. v B.: Vaši naloginiste prav rešeni. — J. S. v Sentj.: Nekaj enakih nalog je „Vert.“ vže prinesel, bile bi tedaj reševalcem prelehke. — J. B. v Ž.: Vaša igra je premalo zanimiva. Prosimo raje kaj drugega. — J. L. v Ajdovščini: Vaše poslane reči so vže preveč znane. Niso tedaj za natis. — J. Drevški v Lj.: Pride s časoma na versto. — A. J. v Banov: Vašispisi so nam všeč. Prosimo večkrat kaj. — F. Š. v G.: Mišne Vaše pesmice priše bodo s časoma vse na versto. — Fr. Ogradi v C.: 1 glid. 30 kr. vpisali Vam smo za prihodnje leto, ker ste za letos že vse plačali — Gosposodična J. L. v il. B.: Ni še ugodno za natis; bodite pa le marljivi in vadite se še dalje v spisovanji, vsaj „Vert.“ posebno našemu njeznemu spolu rad odpira svoje predele. Ko bi vas bilo le prav prav mnogo. Sprejmite naš srčen pozdrav! — A. B. v Begunjah: List veljá 15 kr., priložite k naročnini za drugo polletje.

OPOMBA. Številnih nalog, katerim rešitev ni dodana, ne moremo v „Vertec“ vzeti. Ravno tako ne moremo tudi priobčevati imena takih reševalcev, kateri nam rešitve najpozneje do 26. dne v mesecu ne pošljejo.

Današnjemu listu je priložena muzikalna priloga.

Izdatelj, založnik in vrednik Ivan Tomšič. — Tisk Egerjev v Ljubljani

Popotnikova pesem. *)

Andante con molto.

The musical score is written for piano and voice. It consists of three systems of music. Each system has a vocal line and a piano accompaniment. The piano accompaniment is in 3/4 time and features a steady eighth-note accompaniment. The vocal line is in a key with one flat (F major or D minor) and follows the lyrics. The lyrics are written in a cursive script. The first system ends with a double bar line, and the second system also ends with a double bar line. The third system ends with a double bar line and repeat dots.

Po - potnik pri - dem čez go - ro Od
doma vramem še slovó; In kamor se o -
kó o - xró, povsod se mi nov svet odpre.

Tud' tukaj solnce gre okrog,
Dolino vidim, hrib in log;
Pa solnce naše bolj bliščí,
In hrib naš lepše zelení.

Tud' tu cvetó cvetličice,
Po njih šumé bučelice;
Pa naših rož je lepši cvet,
Bučelic naših slajši med.

Skoz mesta hodim in vasi,
Povsod drugač se govori;
Jaz tuj'c nikogar ne poznám
In sred ljudi povsod sem sam.

Dežela ljuba, kje ležiš,
Ki jezik moj mi govoriš?
Kjer znanci moji še živé,
Prijatli moji v grobih spé?

Zdihujem, prašam vedno: kje?
Prijatli! k vam želí sercé;
Perot imeti si želim,
Da k vam domú kot tič zletím.

*) Národní napév. Priobčil J. V o v k, kakor ga je na Suhorji in v Cirknici med ljudstvom spé vati slišal.